

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2SŽ/12/2013
Identifikačné číslo spisu:	9013010069
Dátum vydania rozhodnutia:	19.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Kováčová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9013010069.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: MAC TV, s.r.o., Brečtanová č. 1, 843 56, Bratislava, právne zastúpená: Advokátskou kanceláriou Bugala-Đurček, s.r.o., so sídlom Drotárska cesta č. 102, Bratislava, proti odporcovi: Rada pre vysielanie a retransmisii, Dobrovičova 8, Bratislava, v konaní o opravnom prostriedku navrhovateľa proti rozhodnutiu odporcu č. RP/030/2013 zo dňa 9. apríla 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odporkyne č. RP/030/2013 zo dňa 9. apríla 2013, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Navrhovateľ j e p o v i n n ý zaplatiť súdny poplatok vo výške 500 € na účet Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vedený v štátnej pokladnici pre zasielanie súdnych poplatkov a pokút: BÚ - depozitný účet neúročený č. XXXXXXXXXXX/XXXX v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

Napadnutým rozhodnutím č. RP/030/2013 zo dňa 9. apríla 2013 odporca (ďalej aj Rada) rozhodol postupom podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) o tom, že navrhovateľ ako účastník správneho konania č. 43-PLO/O-574/2013 porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. l/ zákona č. 308/2000 Z. z. tým, že nedodal Rade na jej vyžiadanie súvislý záznam vysielania programu Česko Slovensko má talent zo dňa 16. septembra 2012 o cca 20:20 hod. odvysielaného na programovej službe JOJ, za čo bola navrhovateľovi podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. d/ zákona č. 308/2000 Z. z. uložená sankcia - pokuta určená podľa § 67 ods. 2 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z. z. vo výške 1500 €.

Rada v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedla, že oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené listom dňa 12. februára 2013 na základe čoho sa dňom doručenia začalo správne konanie a že podkladom pre toto rozhodnutie sú záznam vysielania programu.

Rada ďalej uviedla, že sa nestotožnila s argumentáciou navrhovateľa, že pokiaľ od navrhovateľa žiadala

záznam vysielania pod hrozbou sankcie podľa § 16 ods. 3 písm. l/ zákona o vysielaní, že by tým porušila zákon. Neobstojí argumentácia navrhovateľa, ktorá vychádza z premisy, že záznam vysielania, ktorý poskytuje Rade, je akoby dôkaz preukazujúci spáchanie správneho deliktu použitý proti nemu, čo je podľa názoru navrhovateľa v rozpore so zásadou „nikto nie je povinný sám seba obviňovať“ a tým aj v rozpore s jeho právom na inú právnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Rada dôvodila tým, že povinnosť uchovávať súvislé záznamy vysielania a na vyžiadanie jej ich poskytnúť, je upravená v § 16 ods. 3 písm. l/ zákona o vysielaní a teda táto povinnosť vyplýva priamo zo zákona a zabezpečuje Rade možnosť zistiť obsah toho, čo bolo odvysielané. Preto v prípade, ak na základe obsahu vysielania vznikne podozrenie, že mohlo dôjsť k porušeniu niektorej povinnosti stanovenej v zákone, rozhodne Rada o začatí správneho konania voči vysielateľovi. Poskytnutie záznamu nie je možné stotožňovať s priznaním sa k spáchaniu správneho deliktu a ani s poskytnutím dôkazu o spáchaní správneho deliktu. V čase vyžiadania záznamu a jeho doručenia nie je vedené žiadne správne konanie voči vysielateľovi a nie je ani dôvodné podozrenie, že mohlo dôjsť k porušeniu zákona, v tomto čase nie je dožadovaný vysielateľ, ale vysielateľ si plní len svoju povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona. V tejto súvislosti odporca poukázal na rozhodnutie ESLP vo veci Bykov proti Rusku, v ktorom prípade sa ESLP zaoberal i otázkou a to prípustnosťou dôkazu - nahrávky, získanej pri tajnej akcii, pri ktorej osoba, ktorá mala na objednávku zabiť inú osobu, vystupovala ako agent pri komunikácii s objednávateľom vraždy. V danom prípade ESLP dospel k záveru, že nedošlo k porušeniu zásady sebaobviňovania, pričom povaha sporného dôkazu a spôsob jeho získania boli značne odlišné, ako je to v prípade záznamu vysielania. Čo sa týka problematiky záznamu vysielania, odporca poukázal i na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej je povinnosťou vysielateľa na výzvu Rady, predložiť jej požadovaný záznam vysielania.

V dôvodoch svojho rozhodnutia Rada poukázala okrem iného tiež na to, že pri určovaní výšky pokuty za porušenie povinností uvedených v zákone o vysielaní vzala do úvahy kritéria ako závažnosť správneho deliktu, mieru zavinenia, rozsah a dosah vysielania, trvanie a následky porušenia povinností, spôsob porušenia povinností. Zo skutkového stavu, ako aj z informácií, ktorými disponuje Rada jednoznačne a preukázateľne nevyplýva, že pri naplnení skutkovej podstaty tohto správneho deliktu došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia, a teda uvedená skutočnosť v konečnom dôsledku nemala vplyv na určenie výšky pokuty. Rada uviedla, že vzala do úvahy najmä fakt, že k samotnému porušeniu povinnosti došlo, ako aj fakt, že sa jednalo o opakované porušenie tejto povinnosti, jeho závažnosť, trvanie, a následky, mieru zavinenia a rozsah a dosah vysielania účastníka konania. Rada uviedla, že sankciu uložila v dolnej časti zákonom stanoveného rozpätia vzhľadom na závažnosť tohto správneho deliktu a túto sankciu považuje za plne odôvodnenú.

Proti rozhodnutiu Rady podal opravný prostriedok navrhovateľ a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie ako nezákonné zrušil a vec vrátil Rade na ďalšie konanie. Uviedol, že čo sa týka uplatňovania ustanovenia § 16 ods. 3 písm. l/ zákona o vysielaní, tak toto ustanovenie zákona o vysielaní je potrebné považovať s prihliadnutím na čl. 46 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru, za porušenie zásady účastníka konania neobviňovať sám seba a neprodukovať dôkazy vo svoj neprospech. K uplatneniu trestnoprávnej zásady „nikto nie je povinný sám seba obviňovať“ alebo práva nevypovedať, ESLP konštatoval, že ide o všeobecne uznané medzinárodné štandardy, ktoré tvoria právo na spravodlivý súdny proces a ich cieľom je poskytnúť obvinenému ochranu pred nesprávnym donútením zo strany orgánov štátu a teda k zabráneniu justičných omylov a zabezpečeniu účelu čl. 6 Dohovoru. Právo neobviňovať sám seba sa týka predovšetkým rešpektovania vôle a práva obvinenej osoby nevypovedať a na druhej strane predpokladá, že orgán verejnej moci zaťažuje povinnosť preukázať vinu obvineného bez uchýlenia sa k dôkazom, získaným metódami donútenia alebo nátlaku v rozpore s vôľou obvineného. Pre posúdenie, či postup zasiahol do samotnej podstaty práva neobviňovať sám seba, súd musí preskúmať charakter a stupeň donútenia, existenciu nejakých relevantných ochranných procesných postupov a mieru využitia takto získaných dôkazov (napr. Bykov v. Ruská federácia). Navrhovateľ má preto v danom prípade za to, že § 16 ods. 3 písm. l/ zákona o vysielaní a samotné konanie odporcu, je v priamom rozpore s čl. 46 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru s prihliadnutím na a/ charakter donútenia b/ stupeň donútenia c/ existenciu procesných postupov ochrany d/ mieru využitia získaných dôkazov. V závere svojho opravného prostriedku navrhovateľ uviedol, že rozhodnutie Rady je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov a že v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia a že napadnuté

rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu na základe podaného opravného prostriedku preskúmal napadnuté rozhodnutie postupom podľa § 246 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 250l ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a § 64 ods. 6 zákona č. 308/2000 Z. z. a na pojednávaní dňa 18. decembra 2013 po preskúmaní dôvodov uvedených v opravnom prostriedku navrhovateľa a po oboznámení sa s obsahom pripojeného administratívneho spisu správneho orgánu, s obsahom rozhodnutia Rady č. RP/030/2013 zo dňa 9. apríla 2013, ako aj s obsahom obrazovo-zvukových záznamov dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný a to z nasledovných dôvodov:

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

V prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje súd podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. (§ 250l ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 250l ods. 2 O.s.p. pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 67 ods. 2 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z. z. Rada uloží pokutu vysielateľovi televíznej programovej služby okrem vysielateľa prostredníctvom internetu od 165 € do 6 638 € a vysielateľovi rozhlasovej programovej služby od 99 € do 1 659 €, ak neposkytol Rade požadovaný záznam vysielania (§ 16 ods. 3 písm. l/).

Podľa § 16 ods. 3 písm. l/ zákona č. 308/2000 Z. z. vysielateľ je povinný uchovávať súvislé záznamy vysielania počas 45 dní odo dňa ich vysielania v zodpovedajúcej kvalite; na vyžiadanie rady poskytne vysielateľ záznam vysielania na zvyčajnom technickom nosiči, ktorého druh určí rada v licencií po dohode s vysielateľom.

Najvyšší súd preskúmal, či napadnuté rozhodnutie odporcu nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom, či jeho závery zodpovedajú zásadám logického myslenia a či podklady pre takýto záver boli zistené úplne a riadnym procesným postupom.

K námietke navrhovateľa ohľadom postupu odporcu voči navrhovateľovi pri vyžiadaní záznamov vysielania Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na svoje skoršie rozhodnutia, v ktorých sa už obdobnou námietkou vysielateľa podrobne zaoberal. Ide napr. o rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Sž/18/2011 zo dňa 29. marca 2012, z ktorého vyplýva, že : „Pokiaľ ide o samotnú žiadosť o poskytnutie záznamu najvyšší súd k argumentácii navrhovateľa uvádza, že zákon síce výslovne neupravuje formu a náležitosti tohto úkonu, ale vzhľadom na skutočnosť, že v podstate ide o výzvu na splnenie povinnosti vysielateľa uloženej mu zákonom, považuje doterajší spôsob konania Rady za súladný s účelom tohto ustanovenia zákona.

Požiadavka navrhovateľa na vydávanie samostatných rozhodnutí Rady za účelom vyžiadania záznamu vysielania v lehote do 45 dní od vysielania, vzhľadom na zloženie Rady (§ 6 zákona č. 308/2000 Z. z.), možnú periodicitu jej zasadaní, prípadné námietky vysielateľa proti dôvodom, resp. oprávnenosti žiadosti a potrebu rozhodnutia o týchto námietkach, predstavuje zbytočnú formalizáciu postupov, ktorá nemá oporu v citovanom zákonom ustanovení. Preto jej uplatnenie v predmetnej veci prvýkrát ako odvolacieho dôvodu, najvyšší súd vychádzajúc jednak z citovaných ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z., jeho účelu a systematickej súvislosti a jednak z doteraz ustálenej súdnej praxe a judikatúry, vyhodnotil ako zjavne účelové až špekulatívne.“

Taktiež aj ústavný súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 564/2012 zo dňa 13. novembra 2012 uviedol: „K problému formy, akou Rada požadovala záznam vysielania od sťažovateľky, ústavný súd

uvádza, že ide o námietku, ktorá nedosahuje ústavnú relevanciu. Ak zákon formálnu podobu procesného úkonu smerujúceho k realizácii kompetencie správneho orgánu nepredpisuje, potom z ústavného hľadiska nie je významné, akou formou správny orgán predmetný procesný úkon uskutoční. Dôležitá je len jeho obsahová stránka tak, aby adresát úkonu bol spôsobilý jednoznačne identifikovať správny orgán a povinnosť, ktorej splnenie sa od neho očakáva. Sťažovateľka v tomto zmysle žiadne námietky v sťažnosti nepredniesla, preto je akceptovateľný spôsob, akým sa najvyšší súd s otázkou formy realizácie dotknutého oprávnenia Rady vysporiadal.“

V súvislosti s námietkou nezákonného procesného postupu a nezákonne získaného dôkazného prostriedku najvyšší súd poukazuje na rímskoprávne pravidlo „nullus videtur dolo facere, qui iure suo utitur“ (nekoná protiprávne ten, kto využíva svoje práva), podľa ktorého, ak niekto koná v súlade s právom, nemožno takéto konanie považovať za protiprávne, nezákonné. Vysielatelia majú v zmysle § 16 ods. 3 písm. l/ zákona č. 308/2000 Z. z. povinnosť uchovávať záznamy vysielania počas 45 dní od ich vysielania a na vyžiadanie ich poskytnúť Rade. Rada má tejto povinnosti zodpovedajúce oprávnenie podľa § 5 ods. 1 písm. m/ zákona č. 308/2000 Z. z. žiadať záznamy vysielania od vysielateľov. Je pravdou, že na administratívne konanie týkajúce sa porušenia zákona č. 308/2000 Z. z. je potrebné aplikovať zásady trestného konania, avšak je potrebné uviesť, že Rada postupovala v súlade so zákonom č. 308/2000 Z. z. a predloženie záznamu vysielania nie je možné považovať za predloženie dôkazu vo svoj neprospech. Predloženie záznamu vysielania predstavuje predloženie informácií, ktoré je vysielateľ povinný predložiť podľa zákona č. 308/2000 Z. z., je získaný na základe zákonného splnomocnenia a podmienok stanovených pri udelení licencie na vysielanie a preto nie je získaný v rozpore so zákonom.

K problematike ústavnosti § 16 ods. 3 písm. l/ zákona č. 308/2000 Z. z. sa tiež najvyšší súd vyjadril už viackrát vo svojich rozhodnutiach, napr. rozhodnutie sp. zn. 8Sž/29/2011 zo dňa 24. júla 2012: „Porušenie zákazu donucovania k sebaobviňovaniu (nemo tenetur se ipsum accusare) môže podľa ustálenej judikatúry EŠLP viesť v určitých prípadoch k porušeniu čl. 6 Dohovoru, avšak v prejednávanej veci sa jednalo o splnenie zákonom stanovenej povinnosti, navrhovateľka nekonala ako osoba obvinená respektíve podozrivá zo spáchania správneho deliktu v priebehu konania o správnom delikte.“ Obdobne aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Sž/19/2012 zo dňa 30. októbra 2012: „Záznam vysielania, ktorý si odporkyňa v súlade so zákonom vyžiadala, presne a úplne zachytáva skutkový stav, obsah vysielania. V čase vyžiadania si záznamu ešte neprebiehala správne konanie voči vysielateľovi. Vyžiadanie si záznamu vysielania ako jednej z foriem výkonu dohľadu nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielanie a jeho predloženie, nie je predložením dôkazu proti sebe, ale poskytnutím informácií o svojej činnosti, s ktorým počíta všeobecne záväzný právny predpis. Takto získaný záznam, ktorý sa v správnom konaní môže stať podkladom pre rozhodnutie, nie je možné považovať za nezákonný, resp. neprípustný, ako to v podanom odvolaní navodzuje navrhovateľ.“

Pre úplnosť senát najvyššieho súdu poukazuje aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Sž/24/2012 zo dňa 27. marca 2013: „Pokiaľ ide o samotnú žiadosť o poskytnutie záznamu najvyšší súd k argumentácii navrhovateľky uvádza, že Rada neporušila žiadne ustanovenie zákona vyžiadaním si záznamu vysielania a vysielateľ poskytnutím záznamu plnil na základe požiadavky Rady svoju zákonom uloženú povinnosť vysielateľa. Prevádzkovanie vysielania je licencovanou činnosťou, na ktorú sú kladené osobitné požiadavky a predloženie záznamu z vysielania na požiadanie Rady je súčasťou licencie na vysielanie a má evidenčný a archivačný charakter. Záznam vysielania, ktorý si odporkyňa v súlade so zákonom vyžiadala, presne a úplne zachytáva skutkový stav a obsah vysielania. V čase vyžiadania si záznamu ešte neprebiehala správne konanie voči vysielateľovi. Vyžiadanie si záznamu vysielania ako jednej z foriem výkonu dohľadu nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielanie a jeho predloženie nie je predložením dôkazu proti sebe, ako sa mylne domnieva navrhovateľka, ale poskytnutím informácií o svojej činnosti, s ktorým počíta všeobecne záväzný právny predpis. Takto získaný záznam, ktorý sa v správnom konaní môže stať podkladom pre rozhodnutie, nie je možné považovať za nezákonný, resp. neprípustný, ako to v podanom odvolaní navodzuje navrhovateľka. Samotnú existenciu tejto povinnosti nemožno preto vnímať ako rozpornú s čl. 6 Dohovoru, naviac, ide o predloženie pasívneho záznamu právnickou osobou, ktoré nevykazuje znaky podávania svedectva vo svoj neprospech. Najvyšší súd poukazuje v tejto súvislosti na svoju judikatúru, ktorá sa charakterom

záznamu vysielania zaoberala (napr. rozsudky vo veciach 3SŽ/23/2012, 5SŽ/18/2011, 5SŽ/37/2011) a od ktorej nemá dôvod sa v prejednávacom prípade odchýliť. Námitka navrhovateľky týkajúca sa použitia nezákonne získaného dôkazu je preto podľa názoru najvyššieho súdu neopodstatnená.“

Rovnako je potrebné poukázať i na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESĽP), predovšetkým na tie prípady, keď vnútroštátne právo stanovuje povinnosť poskytnúť štátnym orgánom určité informácie, pričom za nerešpektovanie tejto povinnosti hrozí subjektu uloženie sankcie. Podľa ESĽP právo neobviňovať sám seba nejde až tak ďaleko, aby zahŕňalo napr. právo (nie povinnosť) podať daňové priznanie, aj keď je nesplnenie tejto povinnosti sankcionované, možno si len ťažko predstaviť účinné fungovanie daňových systémov v zmluvných krajinách. Privilégium nebyť nútený k vlastnému sebaobviňovaniu nie je podľa ESĽP možné vykladať tak, že ide o poskytnutie určitej imunity pre činy motivované snahou vyhnúť sa sankcionovaniu (bližšie pozri napr. rozsudky Allen proti Spojenému kráľovstvu zo dňa 10. septembra 2002; Elomaa proti Fínsku zo dňa 21. apríla 2009; O' Halloran a Francis proti Spojenému kráľovstvu.

Keďže v rozsahu navrhovateľom vymedzených odvolacích dôvodov nebolo zistené pochybenie pri aplikovaní relevantných zákonných ustanovení, najvyšší súd s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti napadnuté rozhodnutie Rady č. RP/030/2013 zo dňa 9. apríla 2013 podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň rozhodol o uložení povinnosti navrhovateľovi ako neúspešnému účastníkovi zaplatiť súdny poplatok podľa § 2 ods. 4 veta druhá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, ktorý predstavuje v danom prípade 500 €.

O náhrade trov konania najvyšší súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že navrhovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznal, keďže v konaní nemal úspech. Odporcovi napriek úspechu vo veci, náhrada trov konania zo zákona neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.